

APROBAT
la ședința Senatului USARB
proces-verbal nr. 2
din 16 septembrie 2015

POLITICA INSTITUITIONALĂ A UNIVERSITATII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI PRIVIND ACCESUL DESCCHIS

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți apreciază însemnatatea strategică a accesului Deschis la informație pentru intensificarea diseminării cunoștințelor științifice în spiritul promovat de *Iniciativa Accesului Deschis de la Budapesta* (2002); *Declarația de la Bethesda privind Accesul Deschis la Publicații* (2003); *Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare* (2003); *Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova* (2004); *Recomandările UE (Petiția, 2007)*; *Principii obligatorii privind accesul public la rezultatele cercetărilor finanțate de Consiliul European de Cercetare (European Research Council)* (2008); *Proiectul pilot al Comisiei Europene (Science in Society) în Programul Cadru pentru Cercetare (PC7)* (din 2008).

Publicarea electronică a rezultatelor cercetărilor oferă oportunitatea de a împărtăși ideile și cunoștințele în mod liber comunității științifice și publicului larg. Literatura științifică constituie un element vital în procesul științific și de cercetare. Eliminarea barierelor de acces la publicațiile științifice realizate în cadrul USARB va pune fundamentele pentru o comunicare științifică eficientă, va îmbogăți educația și va oferi o vizibilitate mai mare și măsurabilă a activității de cercetare.

Fiind o mișcare globală de nivel mondial Open Access (OA) susține circulația deschisă, fără nici un fel de bariere (financiare, legale, tehnice) a informațiilor și ideilor. Prin Open Access (OA) este asigurat accesul gratuit, imediat, on-line la rezultatele cercetării științifice, precum și dreptul de a utiliza și reutiliza aceste rezultate. Astfel OA garantează transformarea modului de comunicare a rezultatelor științifice.

Unica restricție în utilizare este respectarea dreptului de autor, astfel reproducerea și distribuirea materialelor publicate în OA va asigura autorilor controlul asupra integrității muncii lor și dreptul de a fi recunoscuți și citați corespunzător.

Accesul Deschis urmărește scopul de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local. USARB este interesată de promovarea unei noi paradigmă a Accesului Deschis pentru a oferi mai multe beneficii științei și societății. Publicațiile cercetătorilor de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova, vor avea o vizibilitate sporită, un impact și prestigiul mai mare în comunitatea științifică națională și internațională, vor augmenta reitingul instituției la nivel mondial. Accesul Deschis va îmbunătăți diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB.

Obiective:

Asigurarea gestionării și conservării pe termen lung a lucrărilor științifico-didactice în format electronic elaborate de membrii comunității universitare;

Asigurarea accesului cât mai larg posibil la produsul științific universitar.

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, în baza prevederilor *Legii Republicii Moldova nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, a Recomandării 2011/71 l/UE din 27 octombrie 2011 adoptată de Comisia Europeană* care se referă la digitizarea și accesibilitatea on-line a materialului cultural și conservarea digitală, se angajează să disemineze rezultatele cercetării finanțate din fonduri publice și din proiecte în temeiul principiilor Accesului Deschis, să încurajeze cercetătorii să-și manifeste sprijinul pentru Accesul Deschis, publicând articole în reviste cu Acces Deschis, să pună la dispoziția publicului accesul la repozitoriu instituțional Open Research Archive (ORA) USARB, care va conține lucrări științifice (teze de doctorat, autoreferate, materialele conferințelor, simpozioanelor, coloanilor științifice), didactice și metodice.

Intenționăm să :

- încurajăm cercetătorii - cîștiștori de proiecte și granturi să publice lucrările lor în conformitate cu principiile paradigmăi Accesului Deschis;
- dezvoltăm mijloace și căi de evaluare a contribuției la realizarea Accesului Deschis în scopul menținerii standardelor de calitate.

Strategiile fundamentale ale Politicii AD USARB:

1. Implementarea Accesului Deschis la publicațiile științifice și didactice, prin două modele complementare: *autoarhivarea în Repozitoriu instituțional (RI) ORA (Open Research Archive) USARB*, înregistrarea revistelor instituționale în registrul internațional DOAJ (Directory of Open Access Journals).
2. Crearea și dezvoltarea Repozitoriu instituțional - ORA USARB, care să cuprindă cele mai reprezentative lucrări din toate domeniile științifico-didactice: articole științifice, monografii, teze de doctor, autoreferate, materiale ale conferințelor, materiale didactice și metodice, etc.
3. USARB mandatează Biblioteca Științifică în calitate de coordonator și executant în crearea RI ORA USARB și plasarea produsului științific universitar în acces deschis.
4. Autorii de la Universitatea de Stat „A.Russo” din Bălți vor depune lucrările științifice și didactice elaborate în baza proiectelor de cercetare, finanțate în totalitate sau parțial de stat pe toată perioada activității în Universitate.
5. Politica prevede ca toate publicațiile științifice elaborate în cadrul proiectelor de cercetare, finanțate de stat ori din granturi, să fie incluse în Repozitoriu Instituțional ORA - USARB la data publicării sau în caz de embargo, nu mai tîrziu de șase luni de la publicare.
6. În baza Contractului încheiat între autori și Biblioteca Științifică, primii sunt de acord cu distribuirea în Acces Deschis a materialelor publicate cu condiția că acestea nu vor fi utilizate cu scopul de a obține profit. Drepturile oferite BŞ reprezintă o licență irevocabilă în conformitate cu drepturile de autor.
7. Autorii sunt încurajați să publice la edituri care permit autoarhivarea în RI cu acces deschis.
8. Autorii sunt obligați să prezinte la *Biblioteca Științifică, Serviciul Informare. Cercetare bibliografică*, referințele bibliografice și abstractul lucrării în cazul în care editura, la care a apărut lucrarea, nu permite arhivarea ei în RI.
9. Cercetătorii din toate subdiviziunile universitare (catedre, laboratoare, centre științifice, Biblioteca Științifică) și alte persoane sunt încurajate să promoveze cu promptitudine și eficiență publicarea în acces deschis.
10. Responsabili pentru realizarea și promovarea acestei politici, soluționarea litigiilor cu privire la interpretarea și aplicarea ei, realizarea modificărilor pe baza recomandărilor din partea părților interesate sunt Prorectorul pentru activitatea științifică și directorul Bibliotecii Științifice.
11. Politica instituțională USARB privind Accesul Deschis se va înregistra în formă de mandat instituțional în registrul ROARMAP (Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies) care autorizează Accesul Deschis la rezultatele

cercetărilor științifice, realizate din fonduri publice. Repozitoriu instituțional USARB va fi înregistrat în Registrul Arhivelor cu Acces Deschis (ROAR, Registry of Open Access Repositories).

12. Biblioteca Științifică va asigura funcționarea repozitoriului instituțional – ORA USARB și va elabora un raport anual către Senat.
13. Departamentul pentru activitatea științifică/cercetare va monitoriza asigurarea conformității prevederilor politicii cu interesele autorilor.
14. Politica are un efect imediat, intră în vigoare din data aprobării și va fi revizuită după trei ani.